

PRAVILNIK**O KERAMIČKIM PREDMETIMA NAMIJENJENIM ZA
KONTAKT S HRANOM****DIO PRVI - OPĆE ODREDBE****Član 1.
(Predmet)**

Pravilnik o keramičkim predmetima namijenjenim za kontakt s hranom (u daljnjem tekstu: Pravilnik) regulira moguću migraciju olova i kadmija iz keramičkih predmeta koji su, u svom konačnom stanju, namijenjeni za kontakt s hranom, ili koji su u kontaktu s hranom i namijenjeni su za tu svrhu.

**Član 2.
(Definicija)**

U smislu ovog pravilnika, **keramički predmeti** su predmeti koji su proizvedeni od mješavine anorganskih materijala s općenito visokim sadržajem gline ili silikata kojima mogu biti dodate male količine organskih materijala. Ovi predmeti su prvo oblikovani, a oblik koji je tako dobiven trajno je učvršćen pečenjem. Oni mogu biti glazirani, emajlirani i/ili dekorirani.

**Član 3.
(Uslovi upotrebe olova i kadmija)**

- (1) Količine olova i kadmija koje su prenesene s keramičkih predmeta ne smiju prekoračiti granice postavljene ovim pravilnikom.
- (2) Količine olova i kadmija koje migriraju s keramičkih predmeta utvrđuju se testom, čiji uslovi su specificirani u Aneksu I. koji je sastavni dio ovog pravilnika, koristeći metodu analize koja je opisana u Aneksu II. koji je sastavni dio ovog pravilnika.
- (3) Kada se keramički predmet sastoji od posude za koju je pričvršćen keramički poklopac, granica olova i/ili kadmija koja ne smije biti prekoračena (mg/dm² ili mg/litar) odnosi se samo na posudu.
- (4) Sama posuda i unutrašnja površina poklopca testirat će se pojedinačno i pod istim uslovima.
- (5) Zbir ova dva nivoa ekstrakcije olova i/ili kadmija iz st. (3) i (4) ovog člana, koja je dobivena tim putem, smatrat će se odgovarajućim za površinu ili zapreminu same posude.

**Član 4.
(Dozvoljene količine olova i kadmija)**

- (1) Keramički predmet ispunjava zahtjeve ovog pravilnika ako količine olova i/ili kadmija koje se ekstrahiraju tokom testa koji je izvršen pod uslovima navedenim u aneksima I. i II. ovog pravilnika ne prelaze sljedeće granice:

	Pb	Cd
a) Kategorija 1: Predmeti koje nije moguće napuniti i predmeti koje je moguće napuniti, a čija unutrašnja dubina, mjereno od najniže tačke do horizontalne ravni koja prolazi kroz gornji rub, ne prelazi 25 mm	0,8 mg/dm ²	0,07 mg/dm ²
b) Kategorija 2: Svi ostali predmeti koje je moguće napuniti	4,0 mg/l	0,3 mg/l
c) Kategorija 3: Posude za kuhanje; posude za pakovanje i čuvanje čiji je kapacitet veći od tri litra	1,5 mg/l	0,1 mg/l

- (2) Kada keramički predmeti ne prelaze navedene količine za više od 50 %, smatrat će se da ti predmeti, i pored toga, ispunjavaju zahtjeve ovog pravilnika ako su najmanje tri druga predmeta istog oblika, dimenzija, dekoracije i glazure podvrgnuti testu koji je izvršen pod istim uslovima utvrđenim u aneksima I. i II. Pravilnika i kada prosječne količine olova i/ili kadmija ekstrahirane iz ovih predmeta ne prelaze postavljene granice, s tim da nijedan od tih predmeta ne prelazi te granice za više od 50 %.

Na osnovu člana 17. stav 2. i člana 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 113. sjednici održanoj 21. januara 2010. godine, donijelo je

Član 5.

(Izjava o usklađenosti)

- (1) U fazama stavljanja na tržište, uključujući i fazu maloprodaje, keramički predmeti koji još uvijek nisu došli u kontakt s hranom moraju biti praćeni pismenom izjavom o usklađenosti.
- (2) Izjavu iz stava (1) ovog člana izdaje proizvođač ili uvoznik koji je registriran u Bosni i Hercegovini a sadržavat će podatke koji su navedeni u Aneksu III. koji je sastavni dio ovog pravilnika.
- (3) Proizvođač ili uvoznik u Bosnu i Hercegovinu dužan je, na zahtjev, predložiti nadležnim organima odgovarajuću dokumentaciju koja pokazuje da su keramički predmeti u skladu s migracijskim granicama za olovo i kadmij navedenim u članu 4. ovog pravilnika.
- (4) Dokumentacija iz stava (3) ovog člana mora sadržavati rezultate izvršene analize, uslove testa i naziv i adresu laboratorije koja je provela testiranje.

DIO DRUGI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 6.

(Prijelazne odredbe)

- (1) Samo oni keramički predmeti namijenjeni za kontakt s hranom koji su usklađeni sa zahtjevima ovog pravilnika mogu se staviti na tržište Bosne i Hercegovine.
- (2) Svi keramički predmeti namijenjeni za kontakt s hranom koji se nalaze na zalihama, a koji nisu u skladu s ovim pravilnikom mogu se utrošiti do isteka zaliha, a najkasnije tri godine od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Član 7.

(Službene kontrole i inspeksijski nadzor)

Službene kontrole i inspeksijski nadzor nad primjenom ovog pravilnika provodit će se na način kako je to propisano važećim propisima.

Član 8.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 94/10

21. januara 2010. godine

Sarajevo

Predsjedavajući

Vijeća ministara BiH

Dr. Nikola Špirić, s. r.

ANEKS I.

OSNOVNA PRAVILA ZA ODREĐIVANJE MIGRACIJE OLOVA I KADMIJA

I. Testna tečnost ("simulant")

4 % (v/v) acetatna kiselina, u svježe pripremljenom vodenom rastvoru.

II. Uslovi testa

- (1) Test se vrši na temperaturi od 22 ± 2 °C u trajanju od $24 \pm 0,5$ sata.
- (2) Kada se određuje migracija olova, potrebno je pokriti uzorak na odgovarajući način radi zaštite i izložiti ga uobičajenim svjetlosnim uslovima u laboratoriji.
Kada se određuje migracija kadmija ili olova i kadmija, potrebno je pokriti uzorak tako da se osigura da je površina koja se testira čuvana u potpunoj tami.

III. Punjenje

- (1) Uzorci koji se mogu napuniti
Napuniti predmet sa 4 % (v/v) rastvorom sirćetne kiseline do nivoa ne više od 1 mm od tačke presipanja; razdaljina se mjeri od gornjeg ruba uzorka.
Uzorci s ravnim ili blago nagnutim rubom treba da se napune tako da razdaljina između površine tečnosti i tačke presipanja nije veća od 6 mm mjereno duž nagnutog ruba.
- (2) Uzorci koji se ne mogu napuniti
Površinu uzorka koja nije namijenjena da dođe u kontakt s hranom potrebno je pokriti odgovarajućim zaštitnim slojem koji je otporan na 4 % (v/v) rastvor sirćetne kiseline. Uzorak potom

potopiti u prijemnik koji sadrži poznatu zapreminu rastvora sirćetne kiseline na način tako da je površina koja je namijenjena za kontakt s hranom potpuno pokrivena testnom tečnošću.

IV. Određivanje površine

Površina predmeta iz kategorije 1. člana 4. stav (1) ovog pravilnika jednaka je površini meniskusa koji formira slobodna površina tečnosti koja je dobivena pridržavajući se zahtjeva za punjenje određenih u Poglavlju III. ovog aneksa.

ANEKS II.

METODE ANALIZE ZA ODREĐIVANJE MIGRACIJE OLOVA I KADMIJA

I. Cilj i polje primjene

Metoda omogućava određivanje specifične migracije olova i/ili kadmija.

II. Princip

Određivanje specifične migracije olova i/ili kadmija vrši se instrumentalnom metodom analize koja ispunjava kriterije izvođenja iz Poglavlja IV. ovog aneksa.

III. Reagensi

- Svi reagensi moraju biti analitičkog kvaliteta, ako nije drugačije specificirano.
- Kada se spominje voda, to uvijek znači destilirana voda ili voda ekvivalentnog kvaliteta.

- (1) 4 % (v/v) *sićetna kiselina*, u vodenom rastvoru

Dodati 40 ml glacialne sićetne kiseline u vodu i dopuniti do 1 000 ml.

- (2) *Rastvori u zalihi*

Pripremiti rastvore za zalihi koji sadrže 1 000 mg/l olova i najmanje 500 mg/l kadmija u 4 % rastvoru sićetne kiseline kako je navedeno u stavu (1) ovog poglavlja.

IV. Kriteriji izvođenja instrumentalne metode analize

- (1) Limit detekcije za olovo i kadmij mora biti jednak ili niži od:

- a) 0,1 mg/litru za olovo,
- b) 0,01 mg/litru za kadmij.

Limit detekcije definira se kao koncentracija elementa u 4% rastvoru sićetne kiseline, kako je navedeno u Poglavlju III. stav (1) ovog aneksa, koja daje signal koji je jednak dva puta šuma instrumenta.

- (2) Limit kvantifikacije za olovo i kadmij mora biti jednak ili niži od:

- a) 0,2 mg/ litru za olovo,
- b) 0,02 mg/ litru za kadmij.

- (3) Povrat (*eng. recovery*) olova i kadmija dodatog u 4%-tni rastvor sićetne kiseline, kako je navedeno u Poglavlju III. stav (1) ovog aneksa, mora se nalaziti u granicama 80-120% dodate količine.

- (4) *Specifičnost*

Upotrijebljena instrumentalna metoda analize mora biti oslobođena smetnji prouzrokovanih matricom i spektralnih smetnji.

V. Metoda

- (1) *Priprema uzorka*

Uzorak mora biti čist i bez masnoće ili kakve druge materije koja može da utiče na test.

Oprati uzorak u rastvoru koji sadrži tečni deterdžent za kućnu upotrebu na temperaturi od oko 40 °C. Uzorak isprati prvo vodom iz česme a zatim i destiliranom vodom ili vodom koja je ekvivalentnog kvaliteta. Okapati i osušiti kako bi se izbjegle bilo kakve mrlje. Površina koja se ispituje ne smije se dirati nakon čišćenja.

- (2) *Određivanje olova i/ili kadmija*

- a) Ovako pripremljen uzorak ispituje se pod uslovima utvrđenim u Aneksu I. Pravilnika.
- b) Prije uzimanja testnog rastvora za određivanje olova i/ili kadmija, potrebno je homogenizirati sadržaj uzorka odgovarajućom metodom koja izbjegava bilo kakav gubitak rastvora ili abraziju površine koja se ispituje.

- c) Izvršiti blanko test (slijepa proba) na reagensu koji se koristi za svaku seriju određivanja.
- d) Izvršiti određivanje za olovo i/ili kadmij pod odgovarajućim uslovima.

ANEKS III.

IZJAVA O USKLADENOSTI

- (1) Izjava o usklađenosti koja se spominje u članu 5. ovog pravilnika mora sadržavati sljedeće informacije:
 - a) identitet i adresu preduzeća koje proizvodi gotovi keramički predmet i uvoznika koji ga uvozi u Bosnu i Hercegovinu;
 - b) identitet keramičkog predmeta;
 - c) datum izjave;
 - d) potvrdu da keramički predmet ispunjava relevantne zahtjeve iz ovog pravilnika i posebnog propisa o materijalima i predmetima namijenjenim za kontakt s hranom.
- (2) Izjava o usklađenosti mora omogućiti jednostavnu identifikaciju robe za koju je izdata i mora biti obnovljena kada značajne izmjene u proizvodnji dovedu do promjena u migraciji olova i kadmija.